

**Муниципальное дошкольное образовательное
бюджетное учреждение Детский сад «Умырзая» д.
Валитово муниципального района Хайбуллинский район
Республики Башкортостан**

**Башкортостан Республикаһы Хәйбулла районы
муниципаль район Вәлит ауылы “Умырзая” балалар
баксаһы муниципаль бюджет мәктәпкәсә белем биреү
учреждениеһы**

ПОРТФОЛИО

Статистические данные:

- Охват обучением на башкирском языке за последние 3 года составляет:
2018-2019 учебный год- 34 детей;
2019-2020-32 детей;
2020-2021 учебный год-29 детей.
- Национальный состав воспитанников: все дети башкирской национальности ,что составляет 100%.
- Функционирует 2 разновозрастная группа.
- Обучение ведется на башкирском языке.
- Педагогический состав со знанием башкирского языка:
Осипова Люция Фазулловна, образование среднеспециальное, соответствует занимаемой должности;
Рахматуллина Разиля Юнусовна, образование высшее, без категории.

Статистик мәғлүмәт:

- Башкорт телен укытыуға йәлеп ителгән һуңғы өс укуу йылындағы балалар һаны :
2018-2019 укуу йылы -34 бала;
2019-2020 укуу йылы-32 бала;
2020-2021 укуу йылы-29 бала.
- Тәрбиәләнеүселәрҙен милли составы: барышы ла башкорт милләтенән,100% тәшкил итә.
- Балалар баксаһында төрлө йәштәге ике төркөм эшләй.
- Укытыу башкорт телендә алыш барыла.
- Башкорт телен белгән педагогтар:
Осипова Люциә Фәзулла қызы,махсус урта белемле,биләгән вазифаһына ярашлы;
Рәхмәтуллина Рәзилә Юныс қызы,югары белемле, категорияһыз.

Приоритетные направления работы нашего детского сада:

- Организация и внедрение методов сотрудничества по преемственности «семья –детский сад - школа»;
- Укрепление и сохранение здоровья детей и пропаганда ЗОЖ;
- Совершенствование работы по ознакомлению с родным краем, традициями и обычаями народов Башкортостана.
- Материально – технические условия обеспечивают достаточно высокий уровень охраны и укрепления здоровья детей.
- Из года в год ведется целенаправленная работа по укреплению и обогащению предметно - развивающей среды и материально - технической базы детского сада.

Безъең балалар баксаһының өстөнлөклө йүнәлештәре:

- «Гайлә - балалар баксаһы - мәктәп» араһындағы құсәгилешлелекте тәьмин итеу;
- Баланы физик яктан нығытыу, һаклау һәм сәләмәт тормош рәүешен пропагандалау;
- Тыуған яқ, башкорт халкының һәм Башкортостанда йәшәгән халықтарзың традициялары, йолалары менән таныштырыу эшен камиллаштырыу.
- Балаларзың сәләмәтлеген нығытыу һәм һаклауға матди техник шарттар тәьмин ителә.
- Йылдан – йыл балалар баксаһында матди техник һәм предметлы – үçтереүсе мөхитте нығытыу һәм байытыу буйынса мақсатлы эш алып барыла.

Введение сайта ДОО на двух государственных языках РБ:

Вся информация деятельности детского сада открыта и доступна общественности. Сайт дошкольной группы ведется на двух языках, так как государственными языками Республики Башкортостан на всей ее территории являются башкирский и русский языки: башкирский язык как язык башкирской нации, реализовавшей свое право на самоопределение, русский язык как государственный язык Российской Федерации.

Балалар баксаңы эшмәкәрлеге туралындағы мәғлүмәт бар йәмәғәтселек өсөн асык .
Балалар баксаңы сайты ике телдә алыш барыла, сөнки Башкортостан
Республиканың бөтә территорияныңда башкорт һәм рус телдәре дәүләт теле булып тора: башкорт телен башкорт милләте теле буларак, үзенең үзбىлдәләнешкә хокуғын тормошта ашырыу, рус теле Рәсәй Федерацияның дәүләт теле буларак.

Реализация основной образовательной программы дошкольного образования

Педагоги исходя из содержания ООП ДО формирует у детей нравственно-патриотические чувства и качества посредством этнокультурного развития.

Задача, которую мы ставим перед собой - научить детей любить землю, где родился и вырос, любить свой народ, его обычаи и традиции, уважать культуру других народов, знакомить детей с историей, бытом и фольклором народов, проживающих в нашей местности.

В своей работе воспитатели используют следующие программы: Примерная ООП ДО «От рождения до школы» под ред.Н.Е.Вераксы,Т.С.Комаровой,М.А.Васильевой.

« Башкорт балалар баксалары өсөн комплекслы укытыу -тәрбиә программаһы» авт. Нафиковна З.Ф,Ғәлиева Ғ.Ғ.

« Башкортостан-тыуған илем».Мәктәпкәсә йәштәге балаларға Башкортостан Республикаһын өйрәнеү программаһы Азнабаева Ф.Г.,Альбакова Г.Ш., Буранбаева А.Р.

Для реализации программы используем такие формы работы, как экскурсии, ООД, беседы, игры, развлечения, праздники, встречи с интересными людьми, фольклор.

В детском саду функционирует мини-музей. Здесь собраны предметы старинного народного быта с национальными элементами.

Мы знакомим детей с народными праздниками. Народные традиции, успешно способствуют решению разнообразных воспитательных задач своей красочностью, выразительностью, массовостью и наглядностью. В праздниках присутствуют тончайшие наблюдения людей за характерными особенностями времён года, погодными изменениями, поведением животных, птиц, насекомых, растений. Это народная мудрость, сохранённая в веках, и это мы стараемся передать детям. Проводятся такие праздники и развлечения, как «Башкортостан-тыуған ерем», «Бәпес түйі», «Шәжәрә байрамы», «Кар һынына барыу йолаһы», «Карға бутқаһы», «Кейеҙ баңы», «Сөмбөлә байрамы», « Һабантуй».

Приоритетные направления работы нашего детского сада:

- Организация и внедрение методов сотрудничества по преемственности «семья –детский сад - школа»;
- Укрепление и сохранение здоровья детей и пропаганда ЗОЖ;
- Создание в детском саду атмосферы национального быта;
- Широкое использование фольклора (сказки, загадки, поговорки и т. д.);
- Знакомство с народными играми , с праздниками;
- Знакомство с народным искусством;
- Материально – технические условия обеспечивают достаточно высокий уровень охраны и укрепления здоровья детей.
- Из года в год ведется целенаправленная работа по укреплению и обогащению предметно - развивающей среды и материально - технической базы детского сада.

Безъен балалар баксаһының өстөнлөклө йүнәлештәре:

- «Гайлә - балалар баксаһы - мәктәп» араһындағы күсәгилешлелекте тәьмин итеү;
- Баланы физик яктан нығытыу, һаклау һәм сәләмәт тормош рәүешен пропагандалау;
- Тыуған яқ, башкорт халкының һәм Башкортостанда йәшәгән халықтарзың традициялары, йолалары менән таныштырыу эшен камиллаштырыу.
- Балаларзың сәләмәтлеген нығытыу һәм һаклауға матди техник шарттар тәьмин ителә.
- Йылдан – йыл балалар баксаһында матди техник һәм предметлы – үстереүсе мөхитте нығытыу һәм байытыу буйынса мақсатлы эш алыш барыла.

Календарно-тематическое планирование содержания ООП ДО

Календарь –тематик план

Ай	Азна	Темалар	Йомғаклау сараңы
Сентябрь	1-4-се азна	Көзінілігү	Байрам: "Көзінілігү безшә кунакта"
Октябрь	1-4-се азна	Башкортостан-гөлбостан	Байрам: "Башкортостан- тыуған ерем"
Ноябрь	1-2-се азна	Дүсlyк ептәре	Ижади күргәзмә "Дүсlyк"(башкорт халық әкиәттәренән)
	3-4-се азна	«Халқым биҙәктәре»	Күргәзмә : «Алтын құлдар»(ата-әсөләр менән қул әштәре)
Декабрь	1-4-се азна	«Һаумы, қыш!»	«Яңы йыл байрамы» Балалар ижады күргәзмәһе: «Беззен якта қыш»
Финвар	3-4-се азна	«Башкортостандың хайуандар донъяһы»	Акция: «Коштарға ярзам итәйек»(тағаралтар элеү)
Февраль	1-2-се азна	«Йәшеллек донъяһы»	Тәжрибә: « Гөл үңстерәм» (ботактан, орлоптан, япрактан)
	3-4-се азна	«Ил һақсылары»	Иртәлек «Ватаңды һақлаусылар көнө». Күргәзмә: «Хәрби техника»
Март	1-се азна	Әсөләр нур сәсөләр	Иртәлек «Әсәйем –күз нурым».
	2-4-се азна	Халқымдың көнкүрепе	
Апрель	1-4-се азна	Халқым йолалары һәм ғөрөф-ғәзәттәре	Йола байрамы: «Бәпес туйы»
Май	1-2-се азна	«Еңеү көнө»	Күргәзмә: «Олатайым фотоны»
	3-4-се азна	«Һаумы, қояшлы йәй!»	Балалар һабантуйы

Методические разработки, способствующие сохранению и развитию башкирского языка

Развивающая этнокультурная предметно-пространственная среда Үңстереүсө этномәҙәни предметлы мөхит

В детском саду созданы условия для взаимодействия детей со сверстниками и взрослыми-предметно-пространственная среда, с учетом возрастных особенностей, интересов, потребностей и желаний детей. Предметно-развивающая среда раскрывает

содержание регионального компонента в организации центров разных видов деятельности детей; это выставки книг башкирских писателей, поэтов, раскраски по мотивам башкирских народных сказок и литературных произведений современных авторов, образцы народных игрушек, одежды, народных промыслов, занятий народов.

Беззен балалар баксаһында балаларзың йәш үзенсәлектәренә, қызыгкыныгуына һәм теләктәренә таянып, төркөмдәрзә белем биреү эшмәкәрлеген тәьмин итеү, балаларзың тиңерзәре һәм өлкәндәр менән аралашыуын булдырыу өсөн үңстереүсө предметлы мөхиттөйшторолған. Үңстереүсө предметлы мөхит балаларзың төрлө эшмәкәрлек үзәктәрендәге төбәк үзенсәлектәренең йөкмәткеһен асып бирә: Башкортостан языусыларының портреттары үәм китаптары күргәзмәһе, башкорт халык әкиәттәре һәм хәзәрге заман авторзарының әзәби әсәрзәре, улар буйынса һүрәт төшөрөү, кул эштәренә технологик карталар, схемалар, Башкортостан Республикаһында йәшәүсө халык үййинсықтары өлгөләре, кейем-һалымдары, кәсептәре, шөғөлдәре үңстереүсө предметлы мөхит ойошторууза уның йөкмәткеһе баланың белем, рух, физик һәм уның дөйөм үçешенә, теләктәрен тәнәфәтләндереү талаптарына тап килә.

Театрлаштырыу эшмәкәрлеге

Кейенеп-яңаныу
мөйөшө

Музыка мөйөшө

Тыуған якты өйрәнеү үзәге

Телмәр үзәге

Уйын үзәге

Хәүефһеҙлек мөйөшө

Спорт мөйөшө

Тәбиғәт мәйөшө

Һынлы сәнғәт үзәге

Оснащенность ДОО современными интерактивными средствами обучения Заманса интерактив укуу саралары менән йыһазландырыу

Детский сад оснащен современными интерактивными средствами обучения.

Компьютерно-техническое оснащение используется для различных целей:

- для демонстрации детям познавательных, художественных, мультипликационных фильмов, литературных и музыкальных произведений;
- для поиска материалов, обеспечивающих реализацию ООП;
- для предоставления информации родителям(законным представителям).

Балаларзы белем алыу процессына қызыгкындырыу өсөн,заманса интерактив укуу саралары әүзөм кулланыла һәм балалар менән даими эш алыш барыла.

Компьютер-техник йыһазландырыу төрлө маңсаттарға кулланыла:

- балаларға йәнһүрәттәр,нәфис фильмдар,музыкаль һәм әзәби әсәрләр күрһәтеүгә;
- төп белем биреү программаын үтәүгө материалдар әзләү;
- ата-әсәләргә мәғлүмәт биреү өсөн.

Внедрение и использование инновационных технологий, методов и приемов в образовательный процесс, способствующих приобщению к истории, культуре, обычаям, традициям башкирского народа

В нашем детском саду созданы благоприятные условия по обучению истории, культуре, обычаям, традициям башкирского народа . Оформлен уголок, имитирующий обстановку в юрте. Имеется палас, подушка, лоскутное одеяло, сундук, ковер, полонтенце, самовар, кумган, поднос, тустак, кашмау, хакал, тюбетейка, тирмень, куклы в башкирских костюмах, детские национальные костюмы.

Киләсәк быуынды тормошкә әүзәм җарашта булған ,кешелек донъяһының мәзәни һәм рухи җиммәттәрен ыңғай қабул иткән ирекле һәм милләтенә тоғро булған ,уны үстереүгә ынтылыусы шәхес итеп тәрбиәләү – беззен мәһим бурысыбыз.

Был эште тормошкә ашырыуза кескәйзәрҙе башҡорт халкының қөнкүреше, үткән тарихы, ауыз-тел ижады, сәнғәте, мәзәниәте, ғөрөф-ғәзәттәре, йолалары менән таныштырыу զур һөзөмтә бирә.

Тәрбиәселәр заман үзгәрештәре менән бәйле педагогик асыштар, технологик алымдар кулланып, халык тәрбиәүи қанундарының, төпкөлөнә тәрәнерәк կүз һалып, фольклор, әзәбиәт, сәнғәт, ауыз-тел ижады аша был бурысты үтәйбеҙ. Элбиттә, тыуған якты өйрәнеү халыктың, аш-һыны, кәсеп-һөнәре, кейеме, йолаларына ғына җайтып қалмай. Был эш башҡорт теле, музыка, һынлы сәнғәт дәрестәрендә, уйын эшмәкәрлегендә, байрам иртәлектәрендә киң һәм тәрән алып барыла.

Беззен балалар баксаһында башҡорт халкының тарихын, мәзәниәтен, ғөрөф-ғәзәттәрен, йолаларын өйрәтеүгә уңайлы шарттар булдырылған. Тирмәгә окшаған мөйөш, бәләкәй музей , булдырылған. Унда урындың, йөн иләү королмаһы, һандың, һуғылған келәм, корамышлы буй юргандар, тастанал, самауыр, қымыζ бешкес, милли кейемдәр бар.

Взаимодействие с семьей и социальными институтами в части обучения и воспитания детей на башкирском языке

Задачи во взаимодействии с семьей мы видим не столько в просветительской работе, сколько в организации совместной деятельности во вопросам обучения и воспитания детей на башкирском языке. Большое значение мы придааем активным формам взаимодействие с семьями воспитанников: выставкам совместного творчества, развлечением с участием родителей по региональным компонентам. Проводится консультация ,анкетирование родителей (законных представителей).

Беззең балалар баксаһында ата-әсәләр менән эшмәкәрлек төрзәре бик күп һәм улар менән берлектә үз милләтененән, тарихын, әзәбиәтен, сәнғәтен, мәзәниәтен, төрөф-тәзәтен, йолаларын өйрәнәбез. Халық ижадын киң кулланып, халық педагогикаһына таянып үсеп килгән быуынды зиһенләрәк, аңлырак һәм үз милләтененән ысын патриоты итеп тәрбиәләү, милли мәзәнилеген үстереү үзәк гаилә менән берлектәге эш һөзөмтәле була. Шулай ук «Ағинәйзәр» клубы, катын-кыззар советы һәм ауыл китапханаһы менән берлектә төрлө сараптар үткәреп торабыз.

Өләсәйем һандығы

Сөмбөлә байрамы

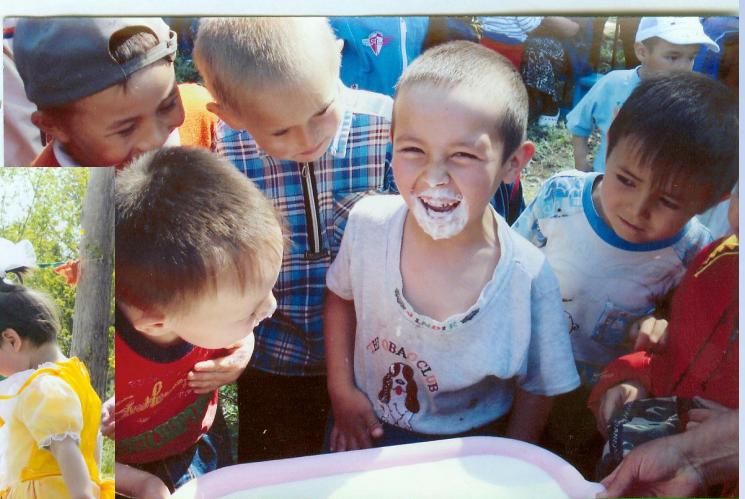
Бәпес түйы

Кейең баңыу

Һабантуй

Йомабикә Сәләхетдин кызы Ильясова менән осрашыу

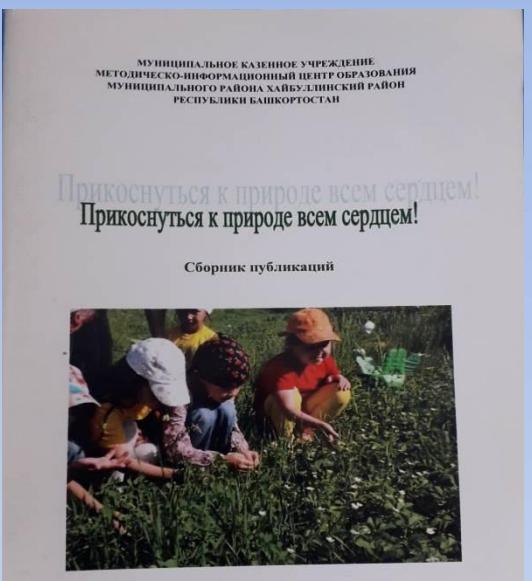
Вәлит ауылы “Умырзая”
балалар баксаһында
райондың мәктәпкәсә белем
бирау учреждениялары
мөдирләренең “Балалар
баксаһының белем бирау
эшмәкәрлегендә башкорт
тelen укытыу үәм туган телде
өйрәнеүзә системалы қараш
“темаһына арналған методик
ултырыш

Результаты и достижения в образовательной деятельности ДОО и детей

Год	Уровни	высокий		средний		низкий	
		начало учебного года	конец учебного года	начало учебного года	конец учебного года	начало учебного года	конец учебного года
2017-2018	показатели %	25	36	43	57	20	17
2018-2019	показатели %	21	31	31	38	29	18
2019-2020	показатели %	23	30	35	47	28	21

Активные ссылки на публикации коллектива, в том числе в СМИ о достижениях ДОО, социальных сетях об эффективных практиках образовательной деятельности по обучению башкирскому языку и распространению педагогического опыта педагогов

Фольклориада-2020

Бәпес түйә

Кынасак Фольклориада-2020
үзәнчан устареу, түгән төлбәззә нәкәл мәни
тәрбиятчыларының башкорт
башкорт түйәнән күсеп киган
жөнүлдөр, яланлары, азаттар
ауыл түйәнән атлаштыру.

Башкорт күсагында
башкорт халыкның төлле акыллы,
фәннәмле, фекерзәрән
кинасак Фольклориада-2020
итеп ташырын макстанында
Валит ауылы китапханасы
«Умырзя» балалар
баксалы, ауыл клубы менен
берлектә «Атлас» аралыгын
«Самбала», «Карға
бүтәнлән» байрамдары, бей-
ик, азин Мостай Каримдин
нұузынан 100 йыл тулы-
га «Күкрагемдан» коштар
орама, азаби-музыкаль
намыслынан «Атлас» аралыгы
надын «Нөвөлөв башкорт
тө» шиеринәт кисане лә
ил китапханады яннида
шап килеме «Ағиңәйзәр»
шамын катнашынан
үткәрелде. Ошо ук мак-
тактан балаларды та-
ынан башкорт халык
эттәре сәхнәләштерде,
пъя-ара катын-кызызар
әлдишан балалар бак-
ында тагы бер матур-
а «Болота» түйәнән
байрамда балалар
ксалы хәзметкәрәрә,
йәр, ауыл китапханады
«Ағиңәйзәр» клубы аг-
ры катнасты. Был йола
ата-асаларда

түгән төлбәззә нәкәл мәни
киласак бымынды ми-
ли рухта тәрбиналар мак-
тында узгарылды.

Байрамды асып, бакса
хәзметкәрәре Г.Юнысовы-
ның «Бәпес кайтый» Ийрыны
башкэрдү, Салават Айнур
Барынчы Аргол Валишев
иңдәрән кеше язынынша
да меним ролы уйнашын-
да асем. Найлагандың
ләккә ятышы, мәғанане
исем ишайту, кәраклелеген
әйтеп утте. Байрамың ки-
леме асәйәрәт һәм ағиңәй-

ры, никерткестәр һәм аэр
кестәр көйләп иштетрә.
Кескай балалар
йыр-бейеүәзәре сараны т
ла йиңләндәреп ебәр
Улакаралар кәрәп поткан
мискин күнән ине. Са-
мустаңаң азәрән сыйыл
торган сай табыны артын
даум итте. Бакса мәдид
Айнур түйәнән «Ағиңәйзәр»
рының ла рөштән түбәнәр
әйтеп, инде традицияга а
лонган дөйәм Саралард
тагы да уткареу телеген
керзә.

Тәп бурыс – туған телдә өйрәнеү

Вәлит ауылы «Умырзя»
балалар баксалында район-
дың мәктәпкәс белем
биреү учреждениелары
медицинарән «Балалар
баксалының белем биреү
әшмәкәрлекендә башкорт
төлөн укытын һәм туған
телдә өйрәнеү система-
лы караш» темаыны
арналган методик ултыры-
шы булыш утте.

Ултырыш бөгөнгө көндөң
мөним мәсьәләне бүйниса
дәрестор күрһәтү, фекер алышын-
ы, тундрок етеш формалыны-
да биштәркәрә. Сарала 4 тема
(«Белем биреү процессында кат-
нашысылмалыр түгән тедә
укыту һәм өйрәнөү бүйниса хо-
куның койлаусе норматив-
хоккуж документтар», «Башкорт
төлөн белем һәм тәрбия
биреү үзенсәлектере», «Ике
төлделек шарттарында туған
төлә һөйнөт тәрбияләү»,
«Мәктәпкәс йыштәге балал-
рының туған рүс телендә тәмма-
рен үтсөрөү» бүйниса сыйын
яһанылар. Башкорт төлөн
укытында төл проблема итеп
ғаиләләр белемнән туған тедә
аралашыуын қомеүе
курнатеде. Беҙзәр төл башкорт
районы осогу башкорт төлөн
укытын артык зур проблема
булыш тормаяу һәм һызык
өстөнө алынды. Башкорт төл-
ендәге методик күләннәмәләр,
дәресторлар етешмәе генә бер

аз борсолоу түмүзира. Улты-
рыш нүнцидә тәрбияләр, ата-оса-лар тәжікимдер ин-
терделе. Башкорт балалар баксалы-
нанда тәрбияләр башкорт
төлөн өйрәнө, тәмәр үтсөрөү
төл бурыс итеп күйрә.
дамиш әш алаты барырға. Туған
төлә өйрәнганды дәресторлар
үйнәндәрү күбәрәк күләннә-
рә, сонкы үйнә аша ул төлде
үзлөштере. Ауыз-тел ижадын
күц күләннә, халык педагоги-
канын тәжікимин әштөң мәк-
сатка крашыл булыш итеп бидәлән-
де. Шулай ук район методик
бекримәт еткәссе Ромиад Түк-
бәева ултырыш барышинда ту-
ған төлдердөрөгө үккүштә-
методик күләннәләр ном програм-
малыра байтауыны, улардың
беззәр конюзук проблемалы
яршыл булышын һызык
өстөнө аddy. «Үйнә кондак эш
барышинда нөр һыкыт күлән-
нүү мотағы», – тиңе ул.

А.Валитова,
«Умырзя» балалар баксалы
мәдиде.

2019 йылда Вәлитова Айгөл Тимерйән қызы Өфө қалаһында үткәрелгән Башкорт телемәдияләре укытыусыларының IБөтә Рәсәй съезында катнашты.

В 2020 году Рахматуллина Разиля Юнусовна приняла участие в Конкурсе медиаконтента этнокультурного содержания дошкольного образования

